

2 / 2012

KOMPOSITIO

Suomen Säveltäjät ry:n jäsenlehti

Huhtikuu 2012

KOMPOSITIO 2/2012

Suomen Säveltäjät ry:n jäsenlehti

Julkaisija

Suomen Säveltäjät ry
Runeberginkatu 15 A 11
00100 Helsinki
www.composers.fi
Puh. 09 - 44 55 89
Fax 09 - 44 01 81

Päätoimittaja

Annu Mikkonen
annu.mikkonen@composers.fi
Puh. 09 - 44 55 89

Suomen Säveltäjät ry:n johtokunta

Tapio Tuomela (puheenjohtaja)
Antti Auvinen (varapuheenjohtaja)
Veli-Matti Puumala
Harri Suilamo
Johan Tallgren
Riikka Talvitie
Olli Virtaperko

Taitto

Kanava.to
susanna.raunio@kanava.to

Kansikuva

Sininen kevät.
KUVA: SUSANNA RAUNIO.

Sisällys

- 02 Pääkirjoitus
- 03 Yhteistyötä Kolmiossa
- 05 Yleisötyö on in
- 10 Taiteen tekemisen riskeistä
- 11 Vuosikokouksuvia
- 12 Uudet jäsenet
- 13 Musamaraton
- 14 Uudet kirjat
- 16 Kantaesitykset
- 17 ISCM 2014, Wrocław
- 18 Onnittelemme
- 18 Ehdolla
- 19 Madetoja-säätiön myöntämät avustukset 5.3.2012

VUOSIKOKOUS JA PALVELUMAKSUT

Yhdistykset vuosikokous meni pääosin varsin rutiininomaisissa tunnelmissa. Menneen vuoden tekokset ja kuluvan vuoden suunnitelmat hyväksyttiin ilman mukinoita, ja johtokuntakin jatkaa entisessä kokoonpanossaan, puheenjohtajanaan edelleen **Tapio Tuomela**.

Keskustelua saatiin aikaan aivan loppumetreillä, sillä Fimicin palvelumaksu, joka on nyt realisoitunut laskuiksi säveltäjille, käsiteltiin kokouksen Muissa asioissa. Fimicistä on lähtenyt lasku niille 80 säveltäjälle, joiden teoksia on myyty tai vuokrattu Fimicistä viime vuoden aikana. Eniten kritiikkiä maksu on luonnollisesti herättänyt niiden keskuudessa, jotka saivat suurimmat laskut. Laskut olivat suuruudeltaan tyypillisesti muutaman kymmenen euron suuruisia, mutta kuudelletoista säveltäjälle lähti yli sadan euron lasku. Palvelumaksusta seurannut tunnekuuhu oli asian taloudelliseen merkitykseen nähden kohtuuttoman suuri. Jäseniltä tuli sähköpostia, puhelinsoittoja ja asiasta järjestettiin erillinen keskustelutilaisuus. **Eero Hämeenniemi** kirjoitti aiheesta jopa kolumnin *Rondo* 4/2012 ja kolumniakin kommentoitiin vielä *Helsingin Sanomien* kulttuuriosaston Kuiskaaja-palstalla 7.4.2012. Mutta kyse ei olekaan niinkään rahasta kuin periaatteesta.

Vuosikokouksessa kerrattiin palvelumaksuun johtanut historia. Kysymys on pitkälti kilpailulainsäädännön sanelemista toimintaehdoista, joihin eivät edes aatteelliset, subventioilla toimivat järjestöt voi suhtautua välinpitämättömästi. Vastustusta on herättänyt paitsi itse palvelumaksu, myös sen toteuttamistapa. Tosiasia vain on, että uudet järjestelmät ovat hyvin harvoin valmiita syntyessään. Palvelumaksua valmistellut työryhmä olikin jo sopinut etukäteen, että ensimmäisen laskutuskierroksen jälkeen tilanne arvioidaan, ja järjestelmän toimivuus selvitetään. Vuosikokouksessa todettiin, että paluuta vanhaan ei ole, mutta seuraavat seikat tulisi käsitellä työryhmässä:

- 1) Laskutus siirretään kesälle, ajallisesti Teoston tilityksen tienoille.
- 2) Isot laskut laskutetaan useammassa erässä.
- 3) Vuokramateriaalista maksettavan palvelumaksun määrää tulee harkita (etenkin ulkomaille menevistä nuoteista, joista tekijänoikeuskorvaukset ovat hyvin alhaisia).
- 4) Säveltäjän itse ostamista nuoteista palvelumaksu on turha. Pyritään siihen, että säveltäjä maksaa kaiken kaikkiaan vain nuotin hinnan normaalein alennuksin.
- 5) Palvelumaksulle tulee määrittää enimmäismäärä.
- 6) Säveltäjien pitäisi jotenkin kyetä ennakoimaan palvelumaksun suuruus.
- 7) Otetaan uudelleen harkintaan mahdollisuus tasasuuruiseen, kohtuullisen kokoiseen palvelumaksuun niille säveltäjille, jotka haluavat käyttää Fimicin nuotiston palveluja.

Työryhmä on jo pitänyt yhden kokouksen aiheesta ja asian käsittelyä jatketaan edelleen. Fimicin palveluja arvostetaan muusikoiden keskuudessa sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Näistä palveluista kannattaa säveltäjänkin vähän maksaa, mutta kohtuus kaikessa. Asiasta tiedotetaan, kun työryhmän esitys on valmis.

Annu Mikkonen

Merja Isotalo

YHTEISTYÖTÄ KOLMIOSSA

KUVATAITEILIJÄ, SÄVELTÄJÄ, TUOTTAJA

Moni manaa projektit ja hankkeet rahojen ja ajan tuhlaukseksi. Uusia pysyviä ratkaisuja ja toivotaan ja tarvitaan, mutta niihin ei tunnut löytyvän resursseja. Jatkamme siis projektinlinjalla, näin saamme kuitenkin asioita hiukan eteenpäin myös kulttuurin, taiteen, terveyden ja hyvinvoinnin yhteisellä kentällä, esimerkkinä ESR-rahoitteinen Kolmiohanke.

Kolmion kulmat Tämän vuoden alusta käynnistyi kaksivuotinen Kolmiohanke, jonka yhteistyön kulmat ovat Suomen Taiteilijaseura, Suomen Säveltäjät sekä Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry. Keskiössä on Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK, hankkeen hallinnoija, mutta myös yksi toteuttajista.

Taustalla on Art360 -hanke ja Kolmiota valmistellut esiselvitys. Art360 on valtakunnallinen kuvataidehanke, jonka tavoite oli lisätä kuvataiteen toimijoiden managerointi- ja liike-toimintaosaamista. Hankkeen toimijat

loivat valtakunnallisen yhteistyöverkoston kuvataidealalle. Hanketta koordinoi Satakunnan ammattikorkeakoulu. Hankkeen osatoteuttajia olivat AV-arkki ry, Helsingin Taiteilijaseura ry, Kuvasto ry, Oulun Taiteilijaseura -63 ry, PROTO ry, Suomen Taiteilijaseura, Taidemaalari liitto ja Tampereen Taiteilijaseura ry.

Esiselvitys toteutettiin keväällä 2011 SAMKin, Suomen Taiteilijaseuran ja Suomen Säveltäjien toimesta. Siinä analysoitiin menossa olevia ja jo toteutettuja kuvataiteen ja musiikin hyvinvointipalveluhankkeita sekä koottiin aineistoa kulttuuri- ja hyvinvointialan yhteisistä toimenpiteistä, nostettiin esiin ideoita ja mietittiin kehittämistä. Esiselvitys toimi hyvänä pohjana varsinaiselle Kolmion hankesuunnitelmalle. Esiselvitysten laatiminen kannattaa aina, jos ollaan tekemässä vähänkin isompaa hanketta.

Kolmion tavoitteet Kolmio on tarkoitettu pääsääntöisesti kahdelle eri kohderyhmälle: alan järjestöille ja alan ammat-

tilaisille, tässä tapauksessa siis kuvataiteilijoille, säveltäjille ja tuottajille. Koska kysymyksessä on taiteen ja hyvinvoinnin yhdistäminen, mukana ovat myös sosiaali- ja terveysalan toimijat.

Tavoitteena hankkeessa on parantaa ymmärrystä ja osaamista valtakunnallisissa järjestöissä, jotta ne voivat paremmin tukea kuva- ja säveltaiteen ammattilaisten toimintaa hyvinvointipalveluiden tuottamisessa. Järjestöille toivotaan myös parempaa asemaa ja kykyä toimia välittäjinä kulttuuri- ja taidelähtöisten hyvinvointipalveluiden tuottamisessa. Siihen odotetaan apua myös järjestöjen välisestä verkostoitumisesta.

Toinen kohderyhmä ovat ammattilaiset, ja tavoitteena on lisätä kuvataiteilijoiden, säveltäjien ja tuottajien valmiuksia toimia moniammatillisissa työryhmissä, joiden tehtävänä on erilaisen hyvinvointipalveluiden toteuttaminen. Myös heidän osaltaan toivotaan hankkeen auttavan verkostoitumisessa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa. >>

Kolmio-projektin aloituskokous. Kuvassa vas. Tomi Kuusimäki, Nadja Eckhardt, Minna Kuusisto, Annu Mikkonen ja Riikka Talvitie. KUVA: MERJA ISOTALO

Periaatteet Kolmiossa Kolmio-työryhmän ensimmäisessä kokouksessa ystävänpäivän aattona nousi esiin periaatteita, jotka voi asettaa kolmion kullekin sivulle.

Yhdellä sivulla on taiteen tekemisen mahdollistaminen ja välittäminen. Jälkimmäinen voidaan tulkita kahdella tavalla, taiteen välittämisenä asiakkaille tai asiakkaista välittämisenä taide- ja kulttuurilähtöisesti. Taide herättää tunteita, vaikuttaa aivojen toimintaan, ihmisen kokemaan terveydentilaan. Kulttuuriympäristö voidaan ottaa huomioon fyysisenä ympäristönä, jossa kuvataiteella ja arkkitehtuurilla on suuri merkitys tai ihmisen arvojen ja henkisen ympäristön kokonaisuutena.

Toisella sivulla on ammattilaisuus ja osaaminen. Kolmio-hankkeen lähtökohtana on kunkin osallistuvan henkilön oma ammattitaito ja ammatti-identiteetti, oli sitten kysymyksessä kuvataide, säveltäminen tai tuottaminen. Lisäarvoa tulee hankkeen toimenpiteistä, joiden avulla voidaan lisätä osaamista hyvinvointipalveluiden tuottamisessa.

Kolmannelle sivulle voidaan asettaa käytännön kokemukset, joita saadaan noin kymmenessä pilottiprojektissa. Niiden avulla tavoitellaan pysyviä tuloksia uusina toimintatapoina ja uudenlaisina verkostoina.

Pilotit Yhteistyötä on alustavasti suunniteltu ja neuvotteluja käyty Onnikodin kanssa, jossa asuu vanhuksia ja kehitysvammaisia henkilöitä sekä Kankaanpään Kuntoutuskeskuksen kanssa, jossa hoidetaan mm. onnettomuuksissa vamma-

tuneita, mutta siellä tarjotaan palveluja myös tyky-toimintaan. Molemmat laitokset ovat olleet mukana Sata lämmintä sydäntä -hankkeessa, joka rahoitettiin Leaderin kautta.

Pilottiprojekteja on hahmoteltu myös Helsingin Taidehallin ja Musiikkitalon kanssa sekä mahdollisesti mukaan tulee yksi tuottajaorganisaatiokin. Kunnista mukaan tulevat Kauniaisten kaupunki sekä nuoris- että vanhustyön osalta ja Espoon kaupunki esimerkiksi omaishoitajien osalta. Nurmijärveltä kiinnostusta on ainakin yhdellä alakoululla.

Pilotit ovat keskeisessä asemassa sikälikin, että toimenpiteitä tehdään niiden tarpeiden mukaan. Palveluiden mahdollisten ostajien ja käyttäjien näkökulma on tärkeä lähtökohta erityisesti jatkuvuuden ja toimintojen pysyvyyden vuoksi. Jos ei ole asiakkaita, ei ole töitäkään. Uudenlaisten palvelujen myyminen ja ostaminen vaatii vielä harjoittelua molemmilta osapuolilta.

Seminaareja, valmennusta ja yhteistyötä Kolmion seminaarit tulevat olemaan kaikille avoimia, mutta työpajat eli valmennus ja henkilökohtainen mentorointi on tarkoitettu vain niille, jotka rekrytoidaan mukaan hankkeeseen. Tänä keväänä huhtikuussa järjestetään seminaari, jossa perehdytään Kolmion tavoitteisiin ja toimintaan. Samassa yhteydessä toteutetaan myös kuvataiteilijoiden, säveltäjien ja tuottajien rekrytointi. Jos ei pääse seminaariin, voi myös kirjallisesti ilmoittaa kiinnostuksestaan.

Verkostoituminen ja yhteistyö laajennetaan Taiteilijaseuran, Säveltäjien, TAKUn ja SAMKin sekä pilottien lisäksi myös muihin vastaavaa toimin-

taa toteuttaviin organisaatioihin. Tämä kannattaa siksikin, että taide- ja kulttuurialan ammattilaisten yhteyksiä ja osaamista hyvinvointialalla edistetään muissakin käynnissä olevissa hankkeissa, kuten Helsingin Lasipalatsin Osaattorissa ja Tampereen yliopiston Tutkivan teatterityön keskuksen Voimaa taiteesta -hankkeessa.

Kolmio-hankkeen valmennus sisältää perehtymistä jo tuotettuihin hyvinvointipalveluihin ja aiheeseen yleisemmin, tutustumista yhteiskehittelyn periaatteisiin ja toimimiseen moniammatillisessa työryhmässä, asiakaslähtöisyyteen sekä ylipäätään toimimiseen sosiaali- ja terveysalalla. Tavoitteena on antaa valmiudet toimia pilottiprojekteissa ja tietoa aiemmin toteutetuista malleista projekteissa hyödynnettäväksi.

Menetelminä käytetään mm. työpaikkoja ja mentorointia tai työhohjausta. Kullekin projektille tai henkilölle nimitetään henkilökohtainen mentori projektiryhmän jäsenistä.

Valmennusta toteuttaa Kolmion työryhmä, johon kuuluvat SAMKista TOMI KUUSIMÄKI, MINNA KUUSISTO ja NADJA ECKHARDT, Suomen Taiteilijaseurasta PETRA HAVU, Suomen Säveltäjistä RIIKKA TALVITIE ja TAKUsta MERJA ISOTALO, jonka vastuulla on erityisesti viestintä. Hankkeen ohjausryhmän lopullista kokoonpanoa ei ole vielä vahvistettu. •

Merja Isotalo

FM Merja Isotalo on kulttuurin tutkija ja kulttuuriryrittäjä. Artikkelit on julkaistu Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKUn jäsenlehti *Takussa* 1/2012.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

YLEISÖTYÖ ON IN

SÄVELTÄJÄT YLEISÖTYÖN TEKIJÖINÄ

”Huomattavaa julkista rahoitusta nauttavia tahoja, kuten valtionosuuden piirissä olevia taide- ja kulttuurilaitoksia kannustetaan monipuoliseen yhteistoimintaan sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja palveluyksiköiden sekä koulujen ja muiden laitosten kuten vankiloiden tai maahanmuuttajien yhteisöjen ja vastaanottokeskusten kanssa. Yleisöyhteistyö tulisi ulottaa myös yleisemmin työelämään ja työpaikoille.”

HANNA-LIISA LIIKANEN:

Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia, OKM 2010:1

Yleisötyö on käsite, jota on viime vuosien aikana pyritty vakiinnuttamaan suomen kieleen. Yleisötyö kattaa hyvin monenlaista toimintaa, jolla aktivoidaan ja osallistetaan yleisöä taidealan eri laitoksissa. Musiikin alalla on aikaisemmin puhuttu yleisökasvatuksesta, vastaavasti kuin museot ovat käyttäneet termiä museopedagogia. Monissa paikoissa yleisötyö-käsitteen rinnalla käytetään sanaa yleisöyhteistyö.

Yleisötyö liitetään yleensä taidelaitoksen omaan kausitoimintaan konserttien, teatteriesitysten tai näyttelyiden oheistoinnaksi. Yleisötyö tapahtuu taidekasvatuksen, markkinoinnin ja taiteellisen työn keinoin. Yleisötyön avulla pyritään lisäämään katsojien ja kuulijoiden ymmärrystä ja yleistä arvostusta taiteita kohtaan sekä saamaan uutta yleisöä. Yleisötyön tarkoitus on laajentaa yleisöpohjaa niin määrällisesti kuin laadullisesti. Lisäksi julkisesti tuettujen taidelaitosten yksi tärkeimmistä tavoitteista on yhteiskuntavastuun kantaminen. (<http://www.emma.museum/oheishjelmisto>)

Yleisötyö-projekteilla voi olla myös myönteisiä taloudellisia vaikutuksia. Ne ovat usein tuotannollisesti melko edullisia, ja ne tuovat taidelaitoksille aivan uusia rahoitusmahdollisuuksia. Yleisötyön myötä laiteatterien toi-

mintakenttä laajenee ja taidepedagogien/yleisötyöntekijöiden ja taiteilijoiden ammatilliset ja liiketoimintavalmiudet kehittyvät ja työllisyysmahdollisuudet paranevat. (<http://www.yleisotyö.fi/>)

Taiteella ja osallistavalla toiminnalla on merkittäviä hyvinvointia edistäviä ja elämänlaatua parantavia vaikutuksia, joista mahdollisimman monella tulisi olla tilaisuus nauttia. (<http://www.oopera.fi/palvelut/yleisoyhteistyö>)

Taitelijalle yleisötyö voi parhaimmillaan synnyttää uusia, ennalta arvaamattomia ja mielenkiintoisia hetkiä.

Yleisötyön tekijät Yleisötyön tekijöiden taustat ovat hyvin erilaisia. Erityisesti musiikkipedagogian koulutuksen saaneita henkilöitä toimii alalla paljon. Myös musiikkiterapeutit ovat osallistuneet moniin kehittämishankkeisiin. Orkestereissa ja musiikkiopistoissa yleisötyötä tekevät muusikot.

Monilta osin yleisötyö kuuluu kiinteänä osana myös säveltäjän toimenkuvaan. Säveltäjät ovat aina esitelleet teoksiaan ja puhuneet työstään tulevien konserttien oheishjelmalla. Konserttien yhteydessä säveltäjät käyvät esitelmässä kappaleitaan musiikkiopistojen eri soitin- ja teoriaryhmille sekä vierailivat koulujen musiikkitunneilla. Myös kansalaisopistoissa järjestetään luentoja

ja erilaisia yleisötilaisuuksia. Toisaalta säveltäjät ovat vetäneet erilaisia sävellyspajoja musiikkioppilaitoksissa, kouluissa ja päiväkodeissa.

Sibelius-Akatemian koulutusohjelmassa on ollut vuodesta 2002 lähtien syventymiskohde nimellä *Luovan muusikon taidot (LUOMUS 1–5)*. Näiden viiden opistojakson tarkoituksena on antaa valmiuksia, jotka auttavat muusikkoja, pedagogeja ja säveltäjiä toimimaan läheisemmässä kontaktissa yleisönsä kanssa, työskentelemään laaja-alaisemmin musiikin ja taiteen kentällä sekä harjoittamaan uudenlaista yhteistyötä eri taide- ja oppilaitosten kanssa.

Parhaillaan on käynnissä Sibelius-Akatemian täydennyskoulutuskeskuksen järjestämä Yleisötyön johtamisen erikoistumisohjelma, joka on tarkoitettu taide- ja kulttuurialan työtehtävissä toimiville ammatillisille ja joka toteutetaan oppisopimuskoulutuksena.

Metropolia ammattikorkeakoulussa toteutettiin vuosina 2008 – 2011 hanke *Kulttuurisilta – osallistava kulttuurikasvatus pääkaupunkiseudun palvelutuotannossa*, jonka lähtökohtana oli tukea eriarvoisuuden lisääntymistä ehkäisevää taide- ja kulttuuritoimintaa. Hanke pyrki tavoittamaan erityisesti sellaisia kaupunkilaisia, jotka jäävät kulttuuri- ja taidekokemusten katvealueille. Hankkeen aikana kerättiin tietoa, ja luotiin hyviä käytänteitä siitä, miten erityisryhmät tavoitetaan, ja kuinka heille suunnattua kulttuuritoimintaa järjestetään. Lisäksi tarkoituksena oli kehittää Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelmaa laaja-alaisemmaksi ja työelämälähtöisemmäksi. Hanke on herättänyt keskustelua niin Metropolia Ammattikorkeakoulun sisällä kuin musiikkialalla laajemminkin siitä, minkälaisiin työtehtäviin musiikin ammattilaisia tulevaisuudessa koulutetaan. (Soivia kohtauksia, Metropolia Ammatti-korkeakoulu, 2010).

Tällä hetkellä Metropolia ammattikorkeakoulussa on käynnissä kolman-

”Suomen Säveltäjät on tällä hetkellä mukana kahdessa yleisötyötä kehittävässä hankkeessa: ESR-rahoitteisessa KOLMIO-hankeessa ja Tanskan säveltäjäyhdistyksen vetämässä New Music: New Audiencies (NewAud) -projektissa, joka on jatkoa muutama vuosi sitten toteutuneelle RE:NEW MUSIC -projektille.”

nen sektorin kehittämishanke Musiikki elämään, jonka päämääränä on edistää taiteen käyttöä sosiaalisen hyvinvoinnin välineenä. Hankkeen puitteissa kehitetään ja testataan palvelumallia, jossa kunta tilaa kulttuuripalveluita kolmannelta sektorilta eli yhdistyksiltä ja järjestöiltä, ja ammattikorkeakoulut kouluttavat kolmatta sektoria näiden palveluiden tuottamiseen ja sisältöön. Työn lopputuloksena on materiaalipankki, joka sisältää käsikirjat osallistavan konsertti-toiminnan ja yleisöyhteistyön tuottajille, tilaajille ja kouluttajille. (<http://www.musiikkielamaan.fi/>)

Suomen Säveltäjät on tällä hetkellä mukana kahdessa yleisötyötä kehittävässä hankkeessa: ESR-rahoitteisessa KOLMIO-hankeessa ja Tanskan säveltäjäyhdistyksen vetämässä New Music: New Audiencies (NewAud) -projektissa, joka on jatkoa muutama vuosi sitten toteutuneelle RE:NEW MUSIC -projektille. Näiden hankkeiden myötä yhdistys pyrkii ratkomaan sitä, miten säveltäjät kehittäisivät omaa rooliaan yleisötyön tekijöinä kekseliäämmiksi ja aloitteisemmiksi yhteistyökumppaneiksi.

Yleisötyön kohderyhmät Yleisötyö eri muodoissaan, niin taidepedagogia kuin konsertin oheisohjelmisto, tavoittaa helpoimmin ja luontevimmin sellaiset kohderyhmät, jotka osallistuvat jo aktiivisesti musiikkielämään – musiikkia harrastavat lapset ja konserteissa käyvät aikuiset. Yleisötyöllä pyritään kuitenkin vastaamaan kysymykseen, miten tavoittaa kaikki ihmisryhmät. Yleisötyön tarkoituksena on lisätä taiteiden saavutettavuutta ja huolehtia palveluiden suuntautumisesta esteettömästi kaikenikäisille.

Yleisötyön kohderyhmiä voivat olla: lapset, nuoret, aikuiset, vanhukset; päiväkodin asiakkaat, koululaiset, erityislapset; kehitysvammaiset, liikuntavammaiset, vaikeavammaiset; sairaaloiden ja vanhainkotien potilaat, omaishoitajat; maahanmuuttajat, turvapaikanhakijat, vangit, mielenterveyskuntoutujat.

Yhteistyötahot Yleisötyössä yhteiskuviot ovat usein erittäin monimuotoisia. Yleisötyötä tekevät pääasiassa julkista tukea saavat taidelaitokset, kuten Suomen Kansallisooppera, orkesterit, museot ja teatterit. Monissa kulttuurialan laitoksissa yleisötyötoimintaan varatut rahat ovat kuitenkin suhteellisia pieniä. Tästä syystä useimmat projektit rahoitetaan erilaisin avustuksin, apurahoin ja hanke-rahoituksin.

Yhteistyötahoja voivat olla erilaiset musiikkioppilaitokset ja musiikkialan järjestöt. Kouluille ja päiväkodeille suunnattuja esityksiä ja työpajoja on yksinkertaisinta tarjota Konserttikeskuksen kautta. Yleisötyön puitteissa on myös mahdollista toteuttaa erilaisia poikkitaiteellisia projekteja.

Tärkeitä tiedonlähteitä ovat eri kohderyhmiä edustavat järjestöt, kuten vammaisjärjestöt, omaishoitajaliitot tai maahanmuuttajille suunnatut keskuksat, joiden toimintaa kuuluu jäsentensä kulttuurin- ja taiteen saavutettavuuden edistäminen.

Säveltäjille uusi ja innovatiivinen haaste on yritys yhteistyö. Millainen olisi säveltäjän ideoima työpaikan virkistyspäivä? Tai pystyisimmekö luomaan omien luovien toimintamalliemme kautta menetelmiä, joista olisi hyötyä työyhteisöille?

- <http://artshortcut.com/>
- <http://www.voimaataiteesta.fi/>
- <http://www.voimauttavavalokuva.net/menetelma.htm>
- <http://www.taikahanke.fi/etusivu/menetelmat/>
- <http://www.proimpro.fi/Sivusto/Tervetuloa%21.html>

Suomen Kansallisooppera Musiikin alalla laajimmin yleisötyötä tehdään Suomen Kansallisoopperassa, jossa on oma yleisöyhteistyön osasto. Vastaavana tuottajana toimii TUULA JUKOLA-NUORTEVA.

Yleisöyhteistyön toiminnan tärkein periaate on yksilön hyvinvoinnin lisääminen taiteen avulla. Yleisötyöllä on vahva yhteys oopperan ja baletin ohjelmistoon.

Suomen Kansallisoopperalla on ainoana valtion tukemana oopperalaitoksena voimakas yhteiskunnallinen vastuu siitä, että toimintaa tarjotaan kaikille ikäryhmille yksilön yhteiskunnalliseen asemaan katsomatta. Toiminta tapahtuu paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti yhteistyössä muiden taidelaitosten kanssa.

Yleisöyhteistyötoiminta jakaantuu neljään osa-alueeseen:

- 1) Taidekasvatusprojektit, joissa pyritään vahvistamaan yksilön luovuutta omaehtoisen taiteellisen toiminnan kautta.
- 2) Esitystoiminta, joilla tarjotaan elämyksiä eri kohderyhmille.
- 3) Koulutus yhteistyössä taidekorkeakoulujen, yliopiston, ammattikorkeakoulujen, koulutuskeskusten ja täydennyskoulutuksen kanssa
- 4) Tapahtumat, jotka on suunnattu laajoille kohderyhmille

Vuonna 2011 Suomen Kansallisoopperalla yleisöyhteistyö järjesti 107 työpajaa ja 125 esitystä, joista 67 oopperatalon ulkopuolella 17 paikkakunnalla. Vuonna 2012 paikkakuntien määrä on noussut jo 29:ään.

Orkesterit Lasten- ja nuortenkonsertit ja muu yleisöyhteistyötoiminta

Mustien siipien lintu – variaatio Carmenista. Kuvassa Melis Jaatinen ja Pia Renes. KUVAT: STEFAN BREMER / SUOMEN KANSALLISOOPPERA.

”Tapiola Sinfoniettan ystävien yhdistys ja Sinfoniettan Ystävät ry järjestää konserttikauden aikana useita taiteilijataapaamisia ja teosesittelyitä. Myös Espoon kaupungin työväenopiston luennot täydentävät Tapiola Sinfoniettan konsertteja. Lisäksi iltapäiväkonsertteja juontavat musiikin asiantuntijat.”

ovat oleellinen osa *Tapiola Sinfoniettan* perustoimintaa. Yleisöyhteistyön päämääränä on tavoittaa kaikki espoolaiset. ”Tavoitteemme on laajentaa yleisöpohjaa vauvasta vaariin. Jos vaari ei pääse paikalle, menemme vaarin luo”, Tapiola Sinfonietan intendentti HANNA KOSONEN toteaa.

Vuodesta 2008 Tapiola Sinfonietta on tarjonnut konsertteja Espoon 2.- ja 7.-luokkalaisille peruskoululaisille osana Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPS!-ia. Lisäksi vuoden aikana pyritään toteuttamaan Kulps!-konsertteja tukevia työpajoja.

Tapiola Sinfoniettan ystävien yhdistys ja Sinfoniettan Ystävät ry järjestää kon->>

Konserttikeskuksen Korvat kävelyllä! -festivaalilla Sellosalissa esiintyi norjalainen Klanbein-duo. KUVA: KARI VASE.

serttikauden aikana useita taiteilijata-paamisia ja teosesittelyitä. Myös Espoon kaupungin työväenopiston luennot täydentävät Tapiola Sinfoniettan konsertteja. Lisäksi iltapäiväkonsertteja juontavat musiikin asiantuntijat. Espoon kaupunki osallistuu Kulttuuri- ja liikuntapolun rahoitukseen, muuten yleisötyöprojektit rahoitetaan yleensä orkesterin omasta budjetista.

Intendentti Hanna Kosonen kehottaa säveltäjiä tarjoamaan yleisötyöprojekteja orkesterille. ”Orkesterin musikit soittavat yhteistyöprojekteissa mielellään”, Kosonen korostaa.

Oulu Sinfonian yleisötyön tavoitteena on toisaalta kasvattaa uutta yleisöä koululaisista ja toisaalta kertoa toiminnasta aikuisyleisölle. Yleisötyön tekijöinä toimivat orkesterilaiset jalkautumalla pien-

yhteissä kentälle. Erikoisuutena mainittakoon Soiva Siili -duo. Myös Oulu Sinfonian intendentti LEENA PÄLLI ottaisi mielellään säveltäjiltä ehdotuksia yleisötyöprojekteiksi.

Konserttikeskus ry Konserttikeskus ry on Suomen merkittävin koulu- ja päiväkotikonserttien järjestäjä. Viime vuonna se järjesti kouluihin ja päiväkoteihin eri puolilla Suomea yli 1700 konserttia ja musiikkityöpajaa, joiden välityksellä se pystyi tarjoamaan musiikkielämyksiä arviolta yli 250 000 lapselle ja nuorelle.

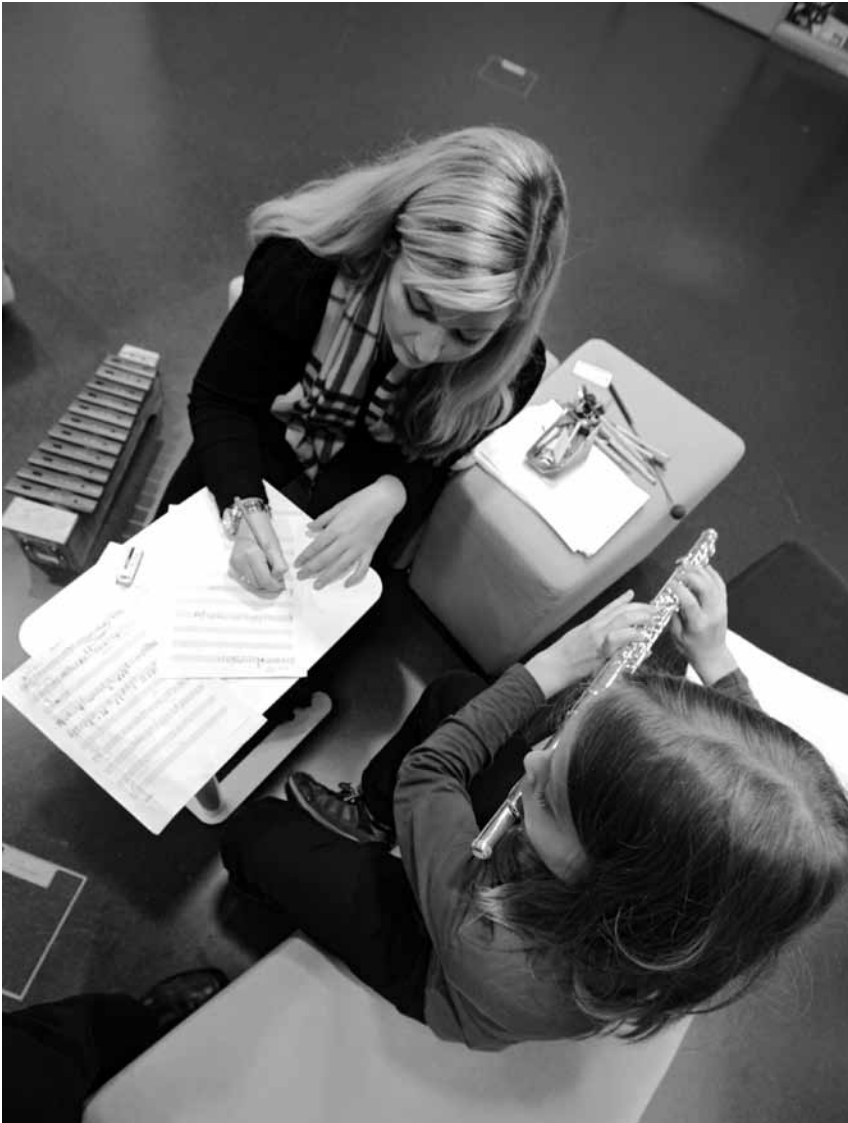
Tarjonnassamme on eri musiikkityylejä edustavia ohjelmia klassisesta musiikista tangoon ja lastenmusiikista eri kansojen kansanmusiikkiin. Toimialueena on koko maa ja toiminnan periaatteena on, että konsertin

hinta on tilaajalle aina sama riippumatta siitä, missä päin maata konserttipaikka sijaitsee.

Opetusministeriö ja Esittävän säveltaiteen edistämiskeskus (ESEK) ovat Konserttikeskuksen merkittävimpiä tukijoita. Tuen ansiosta konsertteja voidaan tarjota varsin kohtuullisin hinnoin: tilaajat maksavat konserteista aiheutuneista kuluista noin puolet. Kaikki esiintyjämme ovat musiikin ammattilaisia, jotka yhdistyksen hallitus on valinnut ohjelmistoon ohjelmatoimikunnan avustuksella. Yhdistyksen luottamuselimet koostuvat musiikkialan asiantuntijoista. (<http://www.konserttikeskus.fi/>) •

Riikka Talvitie

Kuule, minä sävellän! -hankkeessa suomalaiset lapset ja nuoret säveltävät ammattisäveltäjien johdolla ammattiorkesterien soittajista kootulle orkesterille. Suomesta mukana ovat säveltäjät Olli Kortekangas, Jukka Linkola ja Jovanka Trbojevic. Orkesterissa on kaksi muusikkoa kustakin yhteistyöorkesterista.

Yhteistyö käynnistyy suunnittelu- ja demonstraatiojaksolla Musiikkitalossa 7.–10. marraskuuta, ja ensimmäinen lasten sävellyskonsertti kuullaan orkesterimuusikoiden soitamana Kansallisoopperan päälämpiössä torstaina 10. marraskuuta klo 16. Ensimmäisen vaiheen nuoret säveltäjät tulevat Keski-Helsingin musiikkiopistosta, Espoon musiikkiopistosta ja Musiikkiopisto Juvenaliasta. Yhteistyöhankkeen toisessa vaiheessa keväällä 2012 mukaan liittyy lapsia eri kouluista.

Yhteistyö käynnistyi New Yorkin filharmonisen orkesterin yleisöyhteistyöosaston kiinnostuksesta suomalaista musiikkikasvatusta, koulutusta ja yleisöyhteistyötä kohtaan. Orkesterin Credit Suisse Very Young Composers -projektia on toteutettu menestyksekkäästi New Yorkissa vuodesta 1995, ja se on tähän mennessä tavoittanut kymmeniä tuhansia lapsia ja kuulihoita. Koulutusohjelman on luonut New Yorkin filharmonisen orkesterin entinen muusikko ja säveltäjä John Deak, joka myös toimii projektin pääohjaajana. Projektin tarjoaa lapsille ainutlaatuisen mahdollisuuden säveltää omaa musiikkia ja kuulla oma sävellyksensä ammattiorkesterin esittämänä.

KUVAT: SUOMEN KANSALLISOOPPERA.

TAITEEN TEKEMISEN RISKEISTÄ

Viime kesänä kollegani Olli Virtaperko moitti radiossa Turun kulttuuripääkaupungin ohjelmaa ”riskittömäksi”. Keskustellessamme sitten asiasta hän puhui sisällön ”yllätyksettömyydestä ja turvallisuushaakuisuudesta”, minä taas riskistä sanan arkimerkityksessä, ts. epäonnistumisen todennäköisyydestä.

Listasin VIRTAPERKOLLE esimerkin vuoksi, mitä kaikkia riskejä voi kertyä viiden vuoden taipaleella sen kokoiselle hankkeelle kuin *Eerik XIV*. Kun yleisö näkee oopperan, se ei aavista (eikä sen pidäkään!), miten monta epäonnistumisen mahdollisuutta produktiolla on ollut jo ennen ensi-iltaa.

Kaksi ensimmäistä riskiä ovat vielä sellaisia, jotka eivät tekijöitä huoleta. Ensinnäkin tilaajan on valittava tekijät, joilta syntyy toimiva teos ja ajoissa. Toiseksi tekijät ottavat taiteellisia riskejä omilla valinnoillaan, jotka suuntaavat koko projektin. Itse asiassa he ottaisivat iso riskin, jos eivät ottaisi taiteellisia riskejä! – Tällaiset ratkaisut tehdään jo 2–6 vuotta ennen ensi-iltaa, jossa vasta lopullisesti selviää lähdeittiinkö oikealle tielle.

Kun säveltäjä tarttuu soitin- tai vokaaliteokseen, vaikka suureenkin, hän voi tiettyssä määrin luottaa siihen, että kokeumuksella ja ahkeruudella syntyy jotain joka tyydyttää ainakin tekijää itseään ja muusikkoja. Mutta oopperassa kuvaan astuu arvaamaton *näyttämö*; tarvitaan paitsi Apollon myös Thalian ja Fortunan suojelusta.

Säveltäjälle kiehtovinta on luoda näyttämölle eläviä hahmoja ja heidän suhteitaan sekä dramaturgisesti toimivia aikarakenteita. Mutta se on myös riskaabeleinta; todellinen onnistuminen on pikemmin ihme kuin itsestäänselvyys.

Jos teos epäonnistuu, siitä ei saada aikaiseksi hyvää esitystä kirveelläkään. Jos teos onnistuu, siitä saadaan

”Säveltäjälle kiehtovinta on luoda näyttämölle eläviä hahmoja ja heidän suhteitaan sekä dramaturgisesti toimivia aikarakenteita. Mutta se on myös riskaabeleinta; todellinen onnistuminen on pikemmin ihme kuin itsestäänselvyys.”

joko hyvä tai huono esitys. Jos saadan hyvä esitys, tiedetään ettei teoskaan ole huono. Jos saadan huono esitys, saattaa (kun teos esitetään ensi kertaa) jäädä epäselväksi, oliko vika vain esityksessä vai jo teoksessa.

Kaikissa ensiesityksissä ja eritoten oopperassa vakuuttavuus riippuu viime kädessä esittäjistä. Tiesin mitä tilasin pyytäessäni mukaan esim. CHARLOTTE HELLEKANTIN ja HELENA JUNTUSEN, mutta totisesti sain enemmän kuin olin uneksintukaan. Laulajien osalta lopulta ainoa riski oli se, ettei tuplamiehitykseen ollut varaa. Yksikin kunnan kurkutulehdus olisi merkinnyt esitysten peruutusta.

Teosta harjoiteltiin yhdessä kuusi viikkoa, kuusi päivää viikossa, 6–8 tuntia päivässä. Todella rankka prosessi. Sitä ei olisi läpäisty ilman sitoutumista ja motivaatiota – joita kuvaa sekin, että korvaamaton Hellekant piti vuodesta toiseen tilaa kalenterissaan tietämättä miten käy. Teos oli kyllä tilattu, mutta päätös siitä, että se todella esitettäisiin, viipyi pitkään.

Välillä *Eerik XIV* tuntui kulkevan kuilun reunaan. Puolestapuhujia toki riitti, mutta poliittista ja taloudellista päätöksentekoa oli vaikea aikatauluttaa niin pitkäjänteisesti kuin suurproduktion taiteelliset ratkaisut edellyttävät. Tämä ei luullakseni johtunut niinkään kaupungin kulttuuritoiminnan tahtotilasta kuin sen rakenteista ja reunaehdoista.

Asian luonteeseen näyttää kuuluvan, että jokainen oopperaprojekti käy josain vaiheessa katastrofitunnelmissa – vaikka tuotantokoneisto olisi rutinoitunut ja riittävän suuri ja esityspaikka ennestään tuttu. Näitä etuja ei meillä ollut. Turun Musiikkijuhlat rakensi urhoollisesti sellaista produktiota, jollaiseen Kansallisoopperalla on käytettävissä kymmenkertainen tuotantotiimi, ja sellaiseen tilaan, jonka valmistuminen ajoissa varmistui vasta viime tipassa ja jonka akustisvisuaalisista haasteista meillä oli vain harmaa aavistus.

Itse asiassa en ole vielä kukaan toipunut siitä järkytyksestä, että kaikki meni lopultakin niin hyvin. Se veti nöyräksi ja äärettömän kiitolliseksi kaikille niille yli 200 ihmiselle, jotka esityksen toteuttivat, ja yleisölle, joka täytti katsomon.

Turussa oopperatuotantojen ongelma on ollut se, että kaikki tehdään ikään kuin vain kerran: ensimmäisen ja samalla viimeisen. Ja sitten lähdetään taas alkutekijöistä, ilman jatkuvuutta. Suurin toiveeni olisikin, että kaikki ne päreet ja oppirahat, jotka *Eerik XIV* poltti, lämmittäisivät säännöllisen oopperatoiminnan alkamista tässä kaupungissa. •

Mikko Heiniö

Kirjoitus on julkaistu lehdessä *Turku liekeissä* (1/2012), joka on Turun Sanomien ”makasiinilehti kulttuuripääkaupunkivuodesta ja tulevasta”.

Suomen Säveltäjien vuosikokous 2012.
Vasemmalla ylhäällä: Lasse Jalava ja Juha Leinonen.
Yllä: Otto Romanowski.
Vasemmalla: Osmo Honkanen ja Harri Viitanen.
Vasemmalla alhaalla: Asko Hyvärinen ja Harri Suilamo.
Alla: Ville Raasakka.
KUVAT: ANNU MIKKONEN.

JAMES ANDEAN

James Andean. PHOTO: ANTERO JUUVONEN.

I am primarily an electroacoustic composer and performer, with a particular focus on acousmatic music, as well as on improvisation practices in new music. My work as a composer concentrates primarily on tape pieces and sound installations; as a performer, I am active in acousmatic diffusion, improvisation, mixed works, and live electronics. I am also involved in a number of audiovisual collaborations, in both performance and installation work. •

James Andean

Lisäksi yhdistyksen jäseneksi valittiin nykyään New Yorkissa asuva ILARI KAILA.

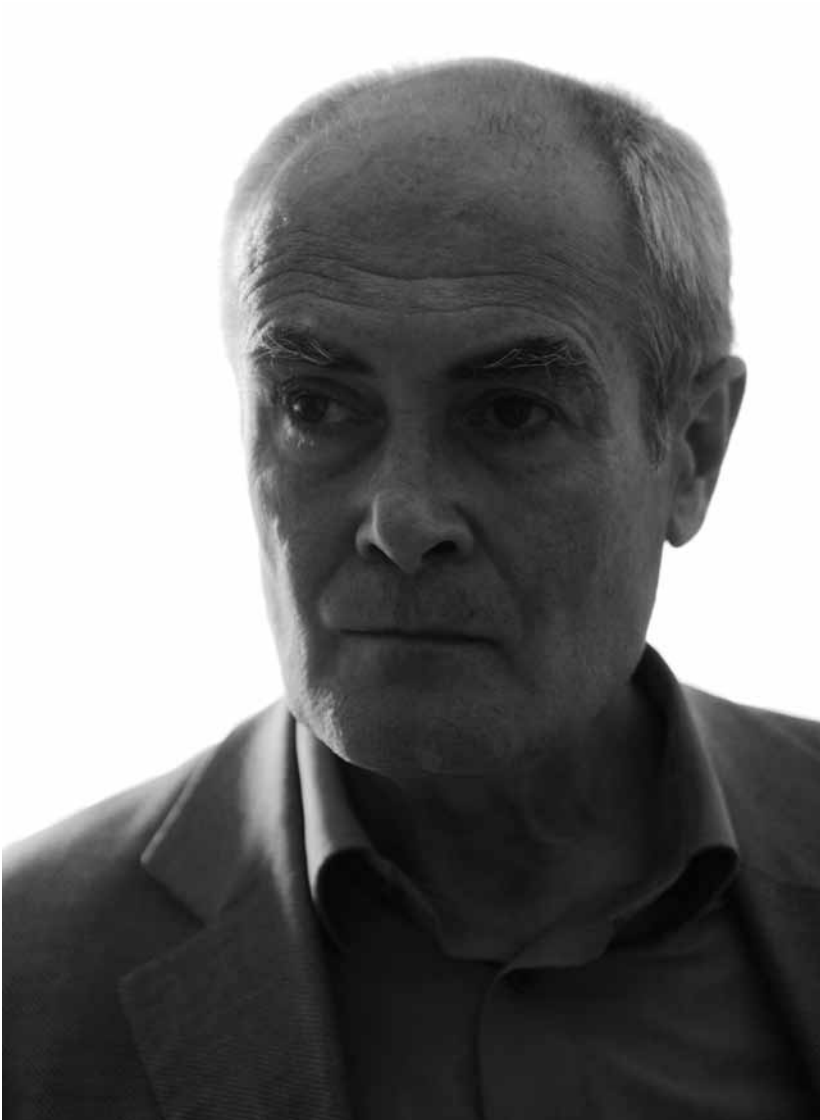
ANDERS HEDELIN

Min tidiga barndom utspelade sig i Jönköping, en småstad med en stor tändsticksfabrik och ett starkt inslag av frikyrklighet. Det där senare märkte jag inte så mycket av, men jag minns att vi i den helt vanliga småskolan (klass 1–3) ibland fick öva solfège, och att jag gick på pianolektioner högst upp i ett av stadens få patricierhus.

Senare flyttade vi till Uppsala, kanske mer en akademiker- än musikstad, men där fanns i varje fall Akademiska Kapellet som regelbundet hade nutida musik på sin repertoar, och en konsertserie där jag fick höra pianister som KARL-ULRICH SCHNABEL och JOHN OGDON. På den tiden kunde man läsa musikteori på den kommunala musikskolan. Min teorilärare hade själv studerat för SVEN E. SVENSSON och använde dennes Harmonilära, som höll sig nära Riemanns något metafysiska idé om dur och moll som varandras exakta spegelvändningar. Mina musikskrivningsstudier började alltså i de högre sfärerna, vilket med tiden lett till att jag fått den största respekt för en verklighetsnära musikteori som tar stöd i repertoarens fakta och mer syftar till konstnärliga än teoretiska resultat.

Någon gång vid den här tiden började jag att komponera, till en början i en oskyldigt klassicistisk-romantisk stil, senare även influerad av klassiska modernister som BARTÓK och HINDEMITH. Det var först när jag började min musikutbildning, vid musikforskningen i Uppsala och Musikhögskolan i Stockholm, som jag kom i närmare kontakt med nyare musik och med den musik som faktiskt skrevs just då. Kontakten var rätt chockerande. Den modernism som odlades i Sverige under 60–70-talen kunde nämligen många gånger framstå som ganska aggressiv och argt antiestetisk, och inte så litet intellektualiserande. Det där var inte alldeles lätt att ta till sig, eller ens förhålla sig till, vilket ledde till att jag helt sonika övergav alla planer på att studera komposition, och i stället bestämde mig för att förkovra mig efter eget huvud.

Så, efter många års provande på olika saker, ackompanjator och repetitör, pianolärare på musikskola, producent på Rikskonserter, lärare på musikgymnasium, så erbjöd sig 1988 möjligheten att arbeta vid ett finländskt konservatorium, Svenska Konservatoriet i Jakobstad. Det kändes på ett sätt som en hemkomst, för där fann jag vad jag ofta saknat i Sverige, nämligen en respekt för gedigen skolning, inte minst musikteoretisk sådan. Redan andra året kunde jag också ha en första grupp i komposition, och jag minns glädjen över att få ett slags bevis för att grundliga, traditionella studier i musikteori inte behövde hämma vare sig kreativiteten eller originaliteten. Vad mina dåvarande, och även senare, elever visade upp var, i olika grad av blygsamhet, både friskt nutida och högst individuellt. På samma gång uppfattade jag att finländska kolleger många gånger hade ett hälsosammare förhållande till denna traditionella skolning än vad som var vanligt i mitt hemland. >>

Anders Hedelin.

Efter denna första lyckade kontakt med Finland blev det något mer oklart vad som var mest hemma, och två gånger flyttade jag tillbaka till Sverige. För närvarande har jag bott i Jakobstad sedan 1997, och hunnit arbeta vid både Svenska yrkeshögskolan och Yrkeshögskolan Novia, där jag undervisar i musikteori (främst musikskrivning) och komposition. Under de här åren har jag hunnit med några läroböcker, i generalbas, harmonilära och kontrapunkt, anordnat olika tonsättarbesök – av ZOLTÁN GAÁL, PEHR HENRIK NORDGREN, KAI NIEMINEN och SAVANNAH AGGER (elektro-akustisk musik) – och bedrivit en fördjupningsutbildning i musikteori (främst inriktad på komposition).

Kontakten med Jakobstad, och med Polen via kolleger, har också fört med sig flera kompositionsbeställningar: *Grafisk skiss* för stråkorkester 2003, Academia Balticum i Bydgoszcz; *Prekambrisk koreografi* 2004, Jakobstads Orkester; Klarinettkvartett 2009, Musikhuset i Jakobstad, *Stycke för blåskvintett* 2011, Jakobstads Sinfonietta, plus en rad inofficiella beställningar och förfrågningar som åtminstone emellanåt resulterat i nya verk. •

Anders Hedelin

MUSAMARATON

Teoston järjestää syyskuussa jo toisen Finlandia Marathonin yhteydessä juostavan musiikintekijöiden juoksupahtuman Musamaratonin. Viime vuonna juoksemassa oli lähes sata musiikintekijää ja musiikkia käyttävää asiakasta.

Musamaraton ja Finlandia Marathon järjestetään Jyväskylässä Kuokkalan Graniitissa 8.9.2012.

Lisätietoja Musamaratonista ja juoksijaksi ilmoittautumisesta Teoston Facebook-sivulla ja verkkosivuilla myöhemmin keväällä. •

JOUKO LINJAMA:
Säveltäjän opintokirja
30-vuotiaan muistelmat 75-vuotiaana
 Organum-seura ry.
 205 s. / 20 euroa

Jouko Linjaman muisteluteos *Säveltäjän opintokirja* kertoo musiikin opiskelusta puoli vuosisataa sitten. Kouluvuosien Jyväskylässä, opiskeluajan Helsinki sekä jatko-opintojen Köln tarjosivat sotien ankeuden jälkeen konserttien tulvan, joka vilisi maailman huippunimiä. Helsingissä saattoi viikossa olla yli kymmenenkin konserttia.

Vuodesta 1954 Jouko Linjaman opettajina olivat Sibelius-Akatemiassa eri aineissa mm. Martti Paavola, Taneli Kuusisto, Harald Andersén ja Nils-Eric Fougstedt. Heidän lisäksi hän muistelee erityisesti sävellyksenopettajiaan Aarre Merikantoa ja Joonas Kokkosta. Merikannon rehevästä opetuksesta hän ehti nauttia vain yhden lukuvuoden ajan ennen tämän sairastumista. Kokkonen sen sijaan antoi koko opiskeluajan sekä teoreettisten aineiden ja musiikin historian että sävellyksen opettajana pohjan Linjaman musiikilliselle ajattelulle. Kokkosen persoonallisia ajatuksia hän kirjasi pikakirjoituksella muistiin tämän historiantunneilla. Sibelius-Akatemian

ohella Linjama opiskeli musiikkitiedettä Helsingin yliopistossa.

Opiskeluaikana Linjama sai niukoja lisätienestejä katolisen kirkon urkurina ja Kansan Uutisten musiikkikriitikkona. Arvostelijana nimi-merkki J.L. sai kuulla sellaisten legendojen kuin Wilhelm Kempffin ja Svjatoslav Richterin pianotaidetta. Richterin ensimmäinen konsertti länsimaissa toi Helsinkiin kuulijoita ympäri Eurooppaa. Kotimaisista debytoijista Linjama kuuli mm. kapellimestari Paavo Berglundia, sellisti Arto Norasta ja laulajatar Anita Välkkiä.

Kesken opiskelujen Linjamalle tarjoutui tilaisuus lähteä opiskelemaan Deutscher Akademischer Austauschdienstin Sibeliusstipendiaattina sävellystä Kölnin Musikhochschuleen Bernd Alois Zimmermannin johdolla. Köln oli musiikin modernismin Mekka monine kantaesityksineen ja elektronisen musiikin studioineen.

Musiikkikorkeakoulun opintojen ohessa Linjama seurasi myös Karlheinz Stockhausenin perustaman säveltäjäseminaarin Kölner Schule für Neue Musik luentoja. Kaikkien uuden musiikin vaikutteiden jälkeen Linjama esitteli omaa säveltäjänolemustaan sävellyssikonsertissa Helsingin Tuomiokirkossa huhtikuussa 1968. Sen pääteoksena oli

laaja kamarioratorio ”millaista on” Samuel Beckettin tekstiin.

Linjama päättää *Opintokirjan* sävellyskonserttinsa teosten esittelyyn. Kirjan alaotsikkona on ”30-vuotiaan muistelmat 75-vuotiaana”. Nuorena ehkä muistaisi liian paljon, vanhempana muistaa tärkeän ja turvautuu enemmän dokumentteihin, kirjeisiin ja päiväkirjoihin. Kirjan kuvitus kulkee kerrontaa täydentävänä kontrapunktina. •

Jan Lehtola

HARRY SPARNAAY:
The bass clarinet – a personal history
 Periferia Sheet Music
 258 s. + CD / 69 euroa

Klarinetisti Harry Sparnay on kirjoittanut kattavan kirjan, jossa on kattava esitys bassoklarinetista. Teos käsittelee soittimen teknisiä ominaisuuksia ja korostaa sen mahdollisuuksia nykymusiikin

esittämisessä. Teoksessa on esitelty myös bassoklarinetin historia, soittimelle kirjoitettu repertuaari sekä aiheesta tehdyt tutkimukset. Kirjassa on runsaasti kuvia ja sormitusohjeita ja liitteenä oleva CD sisältää yli 100 ääniesimerkkiä. Lisäksi kirja on Harry Sparnayn elämäkerta, jossa hän kertoo opetustyöstään bassoklarinetin soitonopettajana ja muusikkona niin maailmaa kiertäneenä solistina kuin kamarikokoonpanojen jäsenenä. Teosta voivat

hyvin käyttää käsikirjana niin musikoit, säveltäjät kuin musiikkiteoreetikot.

Mikäli jäseniä kiinnostaa tilata tätä kirjaa, voimme tehdä yhteistilauksen toimistosta, jolloin kirjan hinnasta tulee edullisempi. Jo kahdesta tilatusta kirjasta ostaja saa 20 %:n alennuksen. Tilauksia otetaan vastaan toimistossa 31.5. asti, minkä jälkeen toimisto ei enää vastaa kirjatilauksista. •

KANTAESITYKSIÄ

Tässä olevat kantaesitykset ovat tulleet tietoomme edellisen *Komposition* ilmestymisen jälkeen. Tiedot perustuvat säveltäjien ilmoituksiin tai muutoin sattumoisin löytyneisiin kantaesitystietoihin.

10.12. PEKKA KOSTIAINEN: *O, Magnum mysterium*. Jyväskylän Musica-kuoro. Taulumäen kirkko, Jyväskylä.

12.1. SAMI KLEMOLA: *Themes from "Untitled"*. Haitarille, pianolle ja elektrooniikalle. Timi Kinnunen (haitari), Anna Veismane (piano). Lancashire, Iso-Britannia.

25.1. OLLI VIRTAPERKO: *Promise*. Tatjana Novickova (piano). Voronez Musical College, Venäjä.

16.2. SAMI KLEMOLA: *zoom/ trash/ split*, haitarille ja live-elektronikalle. Niko Kumpuvaara (haitari), Sami Klemola (el). Camerata, Musiikkitalo, Helsinki.

18.2. TEPPO HAUTA-AHO: *Dances*. Dan Styffe (kontrabasso). Musiikkitalo, Helsinki.

2.3. SAMI KLEMOLA: *Zero Friction vip*. 2 akustista kitaraa, soolokitara ja live-elektronikka sekä 13 kitaraa joita soiteetaan pienoismootoreiden avulla. Sami Klemola (kitarat/live-el), Petri Kumela (kitarat). Morelia, Meksiko.

9.3. SAMI KLEMOLA: *Blackbay rondo*. Sami Klemola (Sähkökitara/live-el). Camerata, Musiikkitalo, Helsinki.

3.4. TOMI RÄISÄNEN: *No-Go* (modern music making...). Reiko Manabe (alto flute), Shungo Mise (violin), Hibari Project, internet broadcast performance. Japani.

6.4. OLLI VIRTAPERKO: *Quattro elementi*. Lotta Emanuelsson (piano). Yli-Maarian srk-talo, Turku.

6.4. PEKKA KOSTIAINEN: *Crucifixus*. Jyväskylän Musica-kuoro. Taulumäen kirkko, Jyväskylä.

11.4. TOMI RÄISÄNEN: *Louhen loitsut*. Puolustusvoimien Varusmiessoittokunta, johtaa Sami Hannula. Ristinkirkko, Lahti.

18.4. MAIJA HYNNINEN: *Mielen tasapainolajit*. Tampere-talo.

19.4. JUKKA-PEKKA LEHTO/UUNO KAILAS: *Kellojen legenda* (uuden version kantaesitys). Johtaa Timo Kotilainen, sol. Johann Tilli (basso). Georgia state university, Atlanta, USA.

21.4. ERE LIEVONEN: *Paesaggio con consonanze stravaganti*. Ere Lievonon (cembalo). Finlaysonin kirkko, Tampere.

24.4. JUHO MIETTINEN: *Sixth Sense – Sonata for Piano*. Tuomas Turriago (piano). Pyynikkisali, Tampere.

27.4. JUKKA-PEKKA LEHTO: *Nine moods*, kahdelle nokkahuilistille. Eero ja Anna Saunamäki (nokkahuilut). Palmgren-konservatorio, Pori.

28.4. ADAM VILÁGI: *Garden of Etudes*. Kitarapedagogi Markku Laakson oppilaat, kitara. Kuopion musiikkikeskus, klo 18.00.

4.5. MINNA LEINONEN: *Intreel*. Kimmo Tullila (cond), Sandy Ahjo (fl), Pekka Ahonen (cl), Ville Hautakangas (pf), Janne Tuomi (perc), Eeva Oksala (vl), Harri Topi (vcl), audio cd stereo. Tampere-talo, pieni sali, klo 19.00.

4.5. MINNA LEINONEN: *Intreel*. Liisa Honkanen (harppu). Tampere-talo, pieni sali, klo 19.00.

5.5. LAURI MÄNTYSAARI: *Fantasia* Jarno Lindemarkin runoon. TYYn kuoro, johtaa Mikko Sidoroff. Turun konservatorion Sigyn-Sali, klo 15.00.

4.5. TAPIO TUOMELA: *Frost*. Eija Kankaanranta (kantele) ja Petri Kumela (guit). Musiikkitalo, Camerata, klo 19.00.

7.5. PAOLA LIVORSI: *Lamenti*. Helsingin Kamarikuoro, joht. James Wood. Helsingin Musiikkitalo, Camerata, klo 18.00.

7.5. AKI YLI-SALOMÄKI: *Sekunneista kiinni*. Sekakuoroteos. Helsingin Kamarikuoro, joht. James Wood. Helsingin Musiikkitalo, Camerata, klo 18.00.

8.5. MIKKO NISULA: *Ishtar*, op.28. Lauri Sallinen (cl), Pasi Eerikäinen (vln), Annemarie Åström (vln), Jussi Tuhkanen (vla), Markus Hohti (vc.), Aapo Juutilainen (db). Helsingin Musiikkitalo, Camerata, klo 19.00.

8.5. MARKKU KLAMI: *Clair*. Lauri Sallinen (cl), Henrik Sandås (bandon), Pasi Eerikäinen (vln), Annemarie Åström (vln), Jussi Tuhkanen (vla), Markus Hohti (vc). Helsingin Musiikkitalo, Camerata, klo 19.00.

14.5. ERE LIEVONEN: *Paprikarasia*. Juho Laitinen (sello), Ere Lievonon (cembalo). Tulkinnanvaraista, G18-sali, Helsinki, klo 19.00.

16.5. LAURI MÄNTYSAARI: *Hämärän ääniä* Larin-Kyöstin runoihin. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Laulajat, johtaa Matti Apajalahti. Radisson Blu -hotellin Submarina-sali, Turku. klo 19.00.

19.5. MATTHEW WHITTALL: *Dulcissima, Clara & Sonans*, laulusarja. Helsingin kaupunginorkesteri, joht. Hannu Lintu, sol. Mia Huhta (sopr). Helsingin Musiikkitalo, konserttisali, klo 17.00.

21.5. SAMI KLEMOLA: *Blackbay Swing*. Ensemble Laboratorium. Lugano, Sveitsi.

21.5. ADAM VILÁGI: *Concerto for Cello and String Orchestra*. Risto Rajakorpi (sello), Kamariorkesteri Juvenalia, joht. Janne Hanhijärvi. Sellosali, Espoo klo 19.00.

27.5. TAPIO TUOMELA: Helluntaijumalanpalveluksen vastausmusiikki. Gloria-kuoro, joht. Timo Nuoranne. Kirkon musiikkijuhlat, Jyväskylä.

28.5. TOMI RÄISÄNEN: *Around the Circle*. Cornucopia: Pekka Silén (recorder), Marianna Henriksson (cembalo), Louna Hosia (baroque cello). Metropolian konserttisali, Helsinki, klo 19.00.

28.5. TIMO ALAKOTILA: *Bamuecco Terno*. Pekka Silén (nokkahuilu), Marianna Henriksson (cembalo), Louna Hosia (barokkisello). Metropolian konserttisali, Helsinki, klo 19.00.

29.5. SAMI KLEMOLA: *WALL*. Ääniinstallaatio. Galleria Huuto, Helsinki, klo 18.00.

2.6. TIMO ALAKOTILA: *Kantaatti*. Siba Folk Big Band. Helsingin Musiikkitalo, klo 16.00.

9.6. OLLI KORTEKANGAS: *Lauluja Viipurin kuhlmauoneesta*. Mäntyharjun kirkko, klo 13.30.

17.6. TOMI RÄISÄNEN: *Aulos at the Dionysian Feast (version C)*. Amsterdam Collage Ensemble (ACE): Konradin Herzog (cond.), Sarah Jeffery (recorder), Eva Gemeinhardt (recorder), Anna Stegmann (recorder), Anna voor de Wind (clarinet), Ryoko Imai (percussion), Brian Archinal (percussion). Amstelkerk, Amsterdam.

25.6. HANNU POHJANNORO: *Pyhän värit*. Kari Vuola (urut). Paraisten kirkko, klo 19.00.

26.6. OSMO TAPIO RÄIHÄLÄ: *Aflao Highway*. Matilda Kärkkäinen (pno). Mäntän klubi, Mänttä, klo 19.00.

ISCM 2014, WROCLAW

Suomen jury, jonka muodostivat tällä kerralla Kalevi Aho ja Max Savikangas valitsi alla olevat teokset Suomen ISCM:n ehdokkaiksi Wroclawin World New Music -festivaalille, joka järjestetään siis vuonna 2014. Valinnassa jury pyrki löytämään sävellyksiä, jotka olisivat riittävän omintakeisia ja sävellyksinä vakuuttavia ja erottuisivat kaikesta Wroclaviin lähetettävästä nuottipaljoudesta ja näin ollen kenties tulisivat valituksi juhlien ohjelmistoon. Erikoisinstrumentteja sisältävät teokset ja esityskustannuksiltaan muuten erityisen kalliit sävellykset pudotettiin suoraan pois, koska näistä aiheutuvat kustannukset tulisivat yhdistyksen ja/tai säveltäjän maksettaviksi.

Valitut teokset:

AHVENJÄRVI, SANNA: *Revontuulet* (kategoria: lapsi- ja nuoriso-orkesteriteokset)

JALKANEN, PEKKA: *Aeterna* (kamariorkesteriteokset)

KUOPPALA, VISA: *Outspread* (elektronimusiikki)

PAGE, TIMOTHY / KLEMOLA, SAMI: *Ihmiskunnan rakastajat* (näyttämöteokset)

POHJOLA, SEPPÖ: *Valon ääni* (urkuteokset)

RÄISÄNEN, TOMI: *Sublunar Mechanics* pianolle ja orkesterille (orkesteriteokset)

Säveltäjät voivat vielä ehdottaa itse teoksiaan festivaalille 30.6.2012 saakka. Tarkat teoskategoriat ja ehdot ovat verkkosivulla <http://www.worldmusic-days2014.pl/en/start> On syytä perehtyä kaikkiin ehtoihin tarkasti, sillä tällä kerralla valittujen teosten esitysten aiheuttamat kustannukset saattavat kaatua ehdottajan vastuulle. Tiedot saa myös yhdistyksen toimistosta, mikäli verkko-yhteyttä ei ole käytettävissä.

ONNITTELEMME

LEONID BASHMAKOV 85 v. 1.4.

JYRKI LINJAMA 50 v. 23.4.

EHDOLLA

Teosto-palkinto KALEVI AHON *Sinfonia nro 15* ja MIKKO HEINIÖN ooppera *Eerik XIV* olivat ehdolla Teosto-palkinnon saajiksi. Esiraati, joka valitsi teosehdokkaat totesi teoksista seuraavaa:

Kalevi Ahon *15. sinfonia* on hänen tuotantonsa valovoimaisimpia teoksia ja sinfonisen uudistamisprosessinsa tähänastinen huipentuma. Teoksesta välittyvä orkestraalinen taituruus ja aito visionäärisyys. *Sinfonia* on yhtä aikaa taiteellisesti haastava ja kuuntelijalle helposti lähestyttävä.

Mikko Heiniön musiikki oopperassa *Eerik XIV* on tyyllillisesti moninaista ja dramaturgisesti herkästi reagoivaa. Sävellys tuo onnistuneesti esiin ja syventää oopperan hahmot, samalla kun se vie tarinaa sujuvasti eteenpäin. Teos jatkaa kunnianhimoisella ja persoonallisella tavalla rikasta kotimaista oopperaperinnettä.

Teosto-palkinnon voitti tänä vuonna kansanmusikko MILLA VILJAMAA eri puolilta maailmaa vaikutteita saaneilla kansanmusiikkiteoksillaan levyllä *Minne*.

Vuosittainen Teosto-palkinto jaetaan 1–4 teokselle tai teoskokonaisuudelle ja palkintosumma on enintään 40 000 euroa. Jos palkinnon saa vain yksi teos tai teoskokonaisuus, palkinto on 25 000 euroa. Palkinnosta päätti raati, jonka puheenjohtajana toimi kirjailija ja harastajamusikintekijä JUHA ITKONEN, viulisti, säveltäjä ja kapellimestari JAAKKO KUUSISTO sekä laulaja-lauluntekijä CHRISTEL SUNDBERG, joka oli yksi viime vuoden Teosto-palkittujen teosten tekijöistä.

Palkintoraadin puheenjohtajan, Juha Itkosen mukaan voittajan valitseminen

Mikko Heiniö ja Kalevi Aho. KUVA: SUVI TUULI KANKANPÄÄ.

näin laajasta, tasokkaasta ja monipuolisesta kirjosta oli tuskallisen vaikea tehtävä. Kultakuumeen haastattelussa hän myös totesi, että ”ilmassa oli ollut toivetta, että palkittaisiin vain yksi teos”. Hän ei kuitenkaan maininnut, miten ja mistä tämä toive ilmaantui. Suomen Säveltäjät on useissa kannanotoissaan tuonut julki sen, että musiikin diversiteettiä kuvastaisi parhaiten useiden erilaisten teosten palkitseminen. Ehkä tämä vaihtoehto olisi tehnyt ratkaisun raadillekin helpommaksi. Milla Viljamaan teokset ovat joka tapauksessa varmasti palkinnon ansainneet. •

Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinto EERO HÄMEENNIEMEN *Red earth and rain* sekä JUKKA TIENSUUN *Vie* ovat ehdolla Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinnon saajiksi. Musiikkipalkinto myönnetään jonkin elossa olevan säveltäjän teokselle. Lajityyppejä koskevia rajoituksia ei aseteta, mutta teoksen edellytetään olevan taiteellisesti korkeatasoinen ja omaa lajityppiään uudistava.

Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinnon voittaja julkaistaan kesäkuun alussa 2012, ja palkinto luovutetaan Helsingissä marraskuussa järjestettävässä Pohjoismaiden neuvoston istunnossa. •

MADETOJA-SÄÄTIÖN

MYÖNTÄMÄT AVUSTUKSET 5.3.2012

<i>Hakija</i>	<i>Säveltäjä</i>	<i>Teos</i>	<i>Avustus (e)</i>
CHORUS SANCTAE CECILIAE	KIMMO HAKOLA	Oratorio kamarikuorolle ja kolmelle solistille, 70'	3 000
ENSEMBLE SCHWERPUNKT	JARKKO HARTIKAINEN	Teos vaskikvintetille, 5'	2 000
JÄMSÄ MIIKA	ANNA HUUSKONEN	Duo tuuballe ja nokka-huilulle, 15'	2 000
KAMUS-KVARTETTI	OUTI TARKIAINEN	Jousikvartetto, 10'	2 500
KOKKOLAN OOPPERAYHDISTYS RY	HEINZ-JUHANI HOFMANN	Ahti Karjalainen – elämä, Kekkonen ja teot, ooppera Juha Hurmeen libretoon. 4 solistia, fl/picc, cl/Bcl, bsn, trp, perc, urkuharmooni, V11, V12, Vla, Vc, db, 60'	6 000
KUJALA SUSANNE	JUHANI NUORVALA	Teos keskisävelviritteisille uruille, jossa tutkitaan keskisävelviritteisten urkujen uusia mikrotonaalisia harmonia- ja värimahdollisuuksia, 6'	1 800
KUMELA PETRI	PAOLA LIVORSI	Soolokitarateos, 10'	2 000
MUSIIKIN AIKA -FESTIVAALI	SAMI KLEMOLA	Jousikvartetto, 10–15'	3 000
OOPPERA SKAALA	RIIKKA TALVITIE	<i>Fewer Emergencies</i> , 90'	3 000
OULUNSALON KULTTUURI-INSTITUUTTI	JUHA T. KOSKINEN	Lusia-pienoisooppera/näyttämöllinen, soolokantaatti, mezzolle, tanssijoille ja ensemblelle (jouset, lyömäsoittimet, cembalo), 45'	4 000
SUOMALAISEN BAROKKI-ORKESTERIN KANNATUSYHDISTYS	OLLI VIRTAPERKO	Teos suurelle barokkiorkesterille, 20–25'	3 000
TAMPEREEN KAMARIOOPPERAYHDISTYS RY	MINNA LEINONEN	Kamariooppera solisteille ja kamariyhtyeelle, 25'	3 000
UUSINTA-KAMARIYHTYE	ANTONIN SERVIERE	Teos saksofonille ja kamariyhtyeelle, 15'	3 000

38 300

